

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 12843

ERSHTER MAY

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x101, or by email at cmadsen@bikher.org.

ערשטער מא'ן

צוזאמענגעשטעלט פון א לעדער-קאמיטי

אין פארבאנד מיט דער
אין פארבאנד מיט דער

18789

אינטערנאציאנאלער ארבעטער-אידן

32 יוניאן סטווער, ניו יארק

1931

13/3328

אינהאלט:

1. ערשטער מאי (ליד).
2. עסטער טראַגט די פאָן — 19 אייזיק פלאַטנער.
3. דער זיידע האָט דערציילט — 19 א. מיזעל.
4. זיין ערשטע מאי פייערונג.
5. ערשטער מאי אין מאַסקווע — 19 ב. מאָזער.
6. מאי (ליד) — 19 לייב קוויסקאָ.

פרייז 10 סענט

13/3328

קיימט דער זידישע ביבליאטעק
היהודים אדוני

ערשמער מאי

זאל לעבן דער הימן פון ארבעט—
דער ערשמער, דער ליכטיקער מאי,
די זון פונם קינפטיקן לעבן
זאל פלאטערן אייביק און טריי.
א לאז מאן מיר וועלן זיך פרייע
ווי פויגלען אף בלוי און אף ברעג,
מיר וועלן זיך אלע באפרייען
פון פיין און פון קנעכטשאפט אף ערד.
מיר וועלן פארלעשן די סינע
פון פעלקערשע פיינמשאפט אף וועלם!
אין שמאט פון זיגערשע פאנען
מיר זיינען פון סוינע פארשמעלם.
זאל לעבן דער יאנמעוו פון פרייהיים,
דער ערשמער דער ליכטיקער מאי;
זאל ברודערשאפט העל זיך צעשיינען
און פלאטערן אייביק און פריי.

עסטער טראַגט די פּאָן

(א מייסע פון מאי 1930 אין ניו יארק)

וון אייזיק פּלאַטנער

דער קינדער־קלוב מיט דער פּיאָנער־אַפּטיילונג האָבן זיך געגרייט צו דער מאַי־דעמאָנסטראַציע. די אַרבעט איז געטאָן געוואָרן מיט אַ פּלאַן: יעדע וואָך האָט מען געמאַכט אַ פּאַרזאַמלונג, אויסגע־הערט באַריכטן פון יעדן איינעם אַרבעט, פּאַרזיכטיק, מען זאָל כאָלילע ניט פּאַרנעסן עפעס. מען האָט געדרוקט ליפלעטס, פּלאַקאַטן, געקלעפט „סטיקערס“, געשריבן קאָמפּאָזיציעס, אַגניטירט, דיסקוטירט, געגרייט אַ פּאָן א. א. וו.

עסטער האָט זיך באַטייליקט אין דער אַרבעט. זי איז איינמאָל אַוועק מיט אַן עלטערער כאַווערטע פּאַרטיילן ליפלעטס, האָט מען די כאַווערטע אַרעסטירט. עסטערן האָט דער פּאָליציאַנט אָפּגעלאָזן, גע־הייסן גיין אַהיים, נאָר פּאַרשריבן איר נאָמען און נומער פון ז. ס. עסטער איז אָנגעצונדן געוואָרן, זי האָט געוואָלט שרייען, שלאָגן מיט די פּויסטן, זי האָט אָבער גאָרניט געקענט רעדן פון קאַס. צומאָרנע האָט איר די פ. ס. לערערקע געשטראַפּט,

— עסטער, — האָט זי צו איר געזאָגט מיט אַזעלכע איידעלע רייד, — עסטער, יו אַר ע קאַמיוניסט
האָט עסטער אַ קלאַפּ געטאָן מיטן פּויסט, אירע אויגן האָבן זיך צעגליט מיט גרינע פייערלאַך. זי האָט זיך אויסגעגלייכט, אויסגע־שמעלט און אַריינגעזאָגט דער לערערקע גלייך אין פּאָנים אַריין: — יעס, אי עס ע קאַמיוניסט!

:: :: ::

עסטער האָט געפּלאַמט, געפּיבערט, זאָל שוין דער ערשטער מאַי קומען וואָס שנעלער. זי האָט אַלעמען דערציילט וועגן דער לעצטער פּאַסירונג אין פ. ס. זי האָט זיך גאָר ניט געקענט באַרואַיקן—פּאַר וואָס זאָל מען ניט טאָרן זיין קיין קאַמוניסט? איצט זע איד שוין, ווי מען האָט מיך ביז איצט גענאַרט, ווייל איד בין אַן אַרבעטער־קינד אַ פּיאָנער, טאָר איד ניט גאָרניט. וואָלט איד געווען אַ „גוירל סקאָוט“ אָדער אַ קאַפיטאַליסטיש קינד, וואָלטן אַלע פּאַרקס פּאַר מיר געווען אָפּן און פּריי, וואָלט איד שוין אַלץ געמעגט, „יעס, אי נאָו“.

:: :: ::

עס איז פּאַרגעקומען אַן „אַפּען־עיר“ מיטינג נעבן דער פ. ס. עסטער האָט גערעדט. זי האָט דערציילט פאַר די פּאַרזאַמלע וואָס מיט איר האָט פּאַסירט. דאָס מאָל האָט שוין עסטער געהאַט אַ סאָך וואָס צו דערציילן. זי האָט פּיל זאָכן אין דער קורצער צייט געלערנט. עסטער האָט שוין איצט געוואוסט, אַז דעם ערשטן מאַי דעמאָנסטרירט מען קעגן דער קאַפיטאַליסטישער אָרדנונג, וואָס האָט אַלע אַרבעטער פּאַרשקלאַפּט, פאַר אַרבעטלאָזיקייט־אינשורענס, אַז מען פּראָטעסט־טירט קעגן די קאַפיטאַליסטישע מערדער, וואָס האָבן אזוי פּיל אַרבע־טער אומגעבראַכט.

באַנאַכט האָבן די כּעוורע די נאַנצע געגנט אַרום פ. ס., די ווענט פון פ. ס. מיט ליפלעטס באַקלעפט. עסטער האָט אין יעדער הויז אין בריוור־קעסטלעך ליפלעטס אַריינגעלייגט. מען איז אַהיימגעגאַנגען מיט געזאַנג, די לידער האָבן די נאַשן פּאַרקלונגען.

א גוטע נאכט, כאוויירס, מאָרגן, מאָרגן איז דער ערשטער מאַי.
א גוטע נאכט.

:: :: ::

די זון שיינט. עס איז הייס. דער טאָג פון ערשטן מאַי הויבט זיך אָן פייערדיק. ארום דער פ. ס. שטייען פּאָליציאָנטן, קאָן מען נאָר נאָענט ניט צוגיין. האָבן זיך די כעוורע צעשמעלט אַף אַלע אַרומיקע נאָסן, וואָס פירן צו דער פ. ס. אַלע קינדער וואָס קומען אָן גייען זיי די פּיאָנערן אַנטקעגן, רופן זיי צו דער דעמאָנסטראַציע. אַלע וועגן אַרום דער פ. ס. זיינען מיט פּיאָנערן פאַרשמעלט. קיינער קאָן ניט פאַרבייגיין ער זאָל די פּלאַקאָטן און ליפלעסס ניט לייענען.

„ארויס פון פּאַבליק סקול דעם ערשטן מאַי.“
„סטרייקט, דעמאָנסטרירט דעם ערשטן מאַי.“

„דער ערשטער מאַי איז אַן אינטערנאַציאָנאַלער אַרבעטער־טאָג.“
„אַלע צו דער דעמאָנסטראַציע אַף יוניאָן סקווער.“

פּאָליציי טרייבט אַוועק פון איין פּלאַץ. גייען כעוורע אַף אַנדערע פּלעצער. פּאָליציי וויל באַ איינעם דעם פּלאַקאָט אַרויסרייסן. אַלע לויפן צו, מאַכן אַ טומל. די פּאָליציאָנטן פאַרלירן זיך. די גאַס איז פול מיט קינדער. דערוואַקסענע קומען אָן. עס ווערט אַ מיטינג, אַ פּיאָנער שטייט אַף אַ קעסטל, רעדט, רופט. עסטער האַלט אַ רויטע פאַן, פּאַכעט מיט איר אין אַלע זייטן. עס קומען אָן פיל עלטערע כאַוויירס און כאַווערטעס. צוזאַמען לאָזט מען זיך מיט געזאַנג צו דער נאָענסטער סאָבוויי־סטאַנציע אַוועק, צו דער מאַי־דעמאָנסטראַציע.

:: :: ::

אַף יוניאָן סקווער האָט מען ניט געלאָזט די אַרבעטער זיך צענויפֿן קומען. די שטאַט־דעגירונג האָט דעם סקווער ביז 2 אַזיינער נאָכמי־טאָג אָפּגעגעבן צו די פּאַטריאָטן, אַ קעגן־דעמאָנסטראַציע איינצואַרדע־נען. האָבן זיך אַלע אַרבעטער אַף ראָטגערס סקווער פאַרזאַמלט, קעדיי פון דאָרטן צו מאַרשירן צו יוניאָן סקווער.

דער פּלאַץ איז קליין. שטייען די אַרבעטער־אָרגאַניזאַציעס אין די זייטיקע גאַסן. אַף אַלע דעכער פון די אַרומיקע הייזער שטייען מענטשן און קוקן. טויזנטער פּלאַקאָטן שוועבן אין דער לופטן, טויזנטער אויסגעשרייען הערט מען פון די אַרבעטער־רופן, וואָס קומען אָן מיט זייערע פּאַנען.

עסטער מיט אירע כאַוויירס קומען אָן צום פּלאַץ, וואָס איז באַשטימט פאַר די אַרבעטער־קינדער. טויזנטער זיינען שוין פאַר־זאַמלט. עס איז הייס, לוסטיק, רוישיק און פול מיט באַגייסטערונג. איצט־האַט שוין קיינער פאַר דער פּאָליציי קיין מוירע ניט. אַיִנו, זאָל נאָר עמיצער פּרוּבירן איצטער די דעמאָנסטראַציע צעשמערן!

עס רייטן דורך פּאָליציאָנטן אַף פּערד, עס גייען דורך פּאָליציי־אָפּטיילונגען. זיי צעשמעלן זיך אין יעדן ווינקעלע, אָבער אַרבעטער זיינען דאָ טויזנט מאָל מער.

— אַ, כאַוויירס, — קאָן זיך טשאַרלי ניט איינהאַלטן, — זעט נאָר וויפיל!

— נו, עסטער, זעסט שוין וואָס מיר האָבן געהאַלפן שאַפן, — זאָגט רייזל.

עסטער קאָן ניט שווייגן, אירע אויגן ברענען. זי כאַפט אַרום רייזלען, דריקט איר צו זיך און שרייט פון פרייד.

:: :: ::

די דעמאָנסטראַציע רירט זיך, דורך די דאָנטאָנער גאַסן גייט מען. מען גייט לאַנג, לאַנג, די דעמאָנסטראַציע ענדיקט זיך גאַרניט. פאַרויס גייען טויזנטער מיט פּאָנען און פּלאַקאַטן, אונטן גייען צענדליקער טויזנטער מיט פּאָנען, פּלאַקאַטן, אויפּשריבטן און בענדער. שוין עפּשער הונדערט גאַסן פאַרביי און די דעמאָנסטראַציע ציט זיך. די אָרקעסטערס שפּילן אַרבעטער־לידער. איין אָרקעסטער ענדיקט, דער צווייטער הויבט אָן. איין גרופּע ענדיקט זינגען, די צווייטע פּאַנגט אָן. דאָס געזאַנג הערט ניט אויף, גאַנץ ניו יאָרק זינגט. די פּיאַנערן־לידער שטייגן העכער, קלינגענדיקער ווי אַלעמענס, עסטערס קאָל איז נאָך העכער, זי גייט און טראַגט אַ רויטע פּאָן, זי גייט און זינגט. מען גייט פאַרביי אַ פּאַבריק, די אַרבעטער שטייען באַ די טירן און פענצטער, רופּט די דעמאָנסטראַציע— סטרייק, סטרייק! עסטער שרייט: שעמט זיך, אַרבעטער! אין ערשטן מאַי אַרבעט איר, קומט אַרויס, שליכט זיך אָן, סטרייקט!

מען גייט פאַרביי אַ פּאַבליק־סקול, שרייט מען נאָך העכער. מען רופּט אַרויס די קינדער. מען גייט פאַרביי אַ שפּיטאַל, ווערט מען שטיף, די קראַנקע ניט צו שטערן. נאָר די קראַנקע וועלן סיי ווי דעם גערויש דערהערן. טריט, טראַגט, טריט, טראַגט, טויזנטער פּיס גייען אין טאַקט. פון ביידע זייטן זיינען די גאַסן מיט פּאַליציי באַוואַכט. ווענט פון פּאַליסלייט. אַרבעטער ווילן זיך אַנשליסן אין צוג, די פּאַ־ליציי לאָזט ניט.

באַ אַ ווינקל פון אַ גאַס האָט זיך די דעמאָנסטראַציע אַ וויילע פּאַרהאַלטן. יוניאָן סקווער איז נאָך נישט געווען אָפּגעליידיקט פון די פּאַטריאָטן, וואָרט מען און מען זינגט. אַן אָנגעפרעסענער, גראַבער מאַן מיט אַ געשטופּלטן פּאַנים שטייט מיט אַ קליין אַמעריקאַנער פּאַנעלע פאַר אַ פעני אין דער האַנט. ער קריכט פון טראַטואַר אַראַפּ, שטופּט עס די קינדער אין די אויגן און זידלט זיך: „אַט די פּאַן טראַגט, יו באַלשעוויקעס, יו קאַמיוניסטס, יו רעדס!“ דער מאַן בושעוועט, וויל זיך דורכרייסן, מען לאָזט אים ניט. ער רייסט זיך אָבער פּאַרט דורך, קומט נענטער צו די קינדער, שטופּט זיי דאָס פּאַנעלע אין די אויגן אַריין, זידלט זיך און שפּייט. עסטער ווערט אָנגעצונדן, זי לויפט אים אַנטקעגן מיט איר רויטער פּאַן אין האַנט. אירע אויגן זיינען גרין. זי גייט אַ פּאַכע מיט דער פּאַן דעם מאַן איבערן פּאַנים, וואָרפט אים זיין פּאַנעלע פון האַנט אַרויס, שרייט אויס צו אים: „יו אַר עי קעפיטאַליסט, יו אַר עי לייער!“

די דעמאָנסטראַנטן אַפּלאַדירן, מען זינגט דעם „אינטערנאַציאָנאַל“. די דעמאָנסטראַציע רירט זיך ווייטער, פאַראַויס. עסטער טראַגט די פּאַן...

דער זיידע האָט דערציילט

(א מיסע)

פון א. מייזעל

אין קינדער־שול איז שוין אלץ געווען גרייס פארן ערשטן מאי:
די ווענט באפוצט מיט רויטן, די וואנט־ציטונג—פארטיק, פלאקאטן
און א רויטע פאָן צוגעגרייט פאר דער מאָדנדיקער דעמאָנסטראַציע.
איצט איז פיליפ מיט זיינע כאַוויירים געגאנגען צוריק אַהיים. אַפן
וועג האָבן זיי געשמועסט.

— זאָל נאָר מאָרגן זיין אַ שיינער טאָג.

— די פּאָליציי זאָל ניט ווילד זיין.

— און אז ווילד איז וואָס? וועלן מיר קעמפן.

אין שטוב האָט פיליפ טאַטע־מאַמען נאָך ניט געטראָפן. זיי
זיינען אויך אוועק צו אַן ערעו ערשטער־מאי פּאַדזאַמלונג. געזעסן
איז דער זיידע.

— נו, מײן רויט־אַרמיערל, ביזט שוין גרייס?

— גרייס! שטענדיק גרייס, זיידע...

— וועסט מיר מאָרגן אַרײַנגעמען צווישן די קינדער, אַה דער
דעמאָנסטראַציע?

— זיכער, זיידע.

— וועל איך טאַקע גיין; און דערפאַר וועל איך דיר דערציילן,
ווי אזוי דער יאָנטעוויז איז אַנטשטאַנען, ווי אזוי מיר האָבן אים צום
ערשטן מאל געפיערט.

פיליפ האָט אָנגעשטעלט די אויערן. אַזעלכע מאַיסעס האָט ער
ליב געהאַט צו הערן.

— געווען איז עס מיט 45 יאָר צוריק. איך בין נאָך דאַמאָלסט
געווען דאָ אין לאַנד אַ גרינער. פון רוסלאַנד בין איך אַנטלאָפן פון
דעם בלוטיקן צאַר, און דאָ האָב איך געאַרבעט אין אַ פאַבריק פון
ציגאַרן. מיט מיר צוזאַמען האָבן געאַרבעט אַמעריקאַנער, דײַטשן,
ענגלענדער, אירלענדער. איינער האָט דעם צווייטנס לאָשן ניט פאַר
שטאַנען. עס האָבן אונז פאַרײַניגט צוזאַמען די פאַבריק־ווענט, די
קאַסטנס ביטערע ציגאַר־בלעטער, וועלכע מיר האָבן געפליקט איינגע־
בויגן איבער דער אַרבעט יעדן טאָג צוועלף שאַ נאַכאַנאַנד.

אומעטום, אין אַלע פאַבריקן, האָבן אַרבעטער לאַנגע שאַען גע־
שקלאָפּט. די באַלעבאַטיס זיינען רייך געוואָרן, געוואַקסן אַה אונזער
בלוט און שווייס. אָבער ביסלעכווייז האָט זיך עס גענומען רודערן:
אַ כאַווער האָט די גרויסע נייעס צו אינז אין פאַבריק געבראַכט: אַ
גרויסער קאַמף וועט באַלד אויסברעכן. אַ קאַמף איבערן גאַנצן לאַנד,
פון אַלע אַרבעטער. מיר וועלן פּאָדערן אַכט שאַ אַרבעט.

דער טאָג פון דעם ערשטן מאי, יאָר 1886, איז באַשטימט גע־
וואָרן אָנצוהויבן דעם גרויסן סטרייק און די דעמאָנסטראַציעס. אזוי
האַט אַן אַרבעטער־צוזאַמענפאַר באַשלאָסן נאָך מיט צוויי יאָר צוריק
און מ'האַט זיך אָנגעהויבן גרייטן. דער נאָמען פון יענער אַרבעטער־
אָרגאַניזאַציע איז געווען: „דער פאַרבאַנד פון אָרגאַניזירטע פּאַכן
און אַרבעטער־יוניאָנס אין די אַראַייניקטע שטאַטן און קאַנאַדע.“ אַ

צולאנגער נאָמען, פיליפּל. פּראַוו זיך עס אַרויסרעדן אין איין אָטעם אויב דו קענסט.

פיליפּ האָט געפּראַווט און טאַקע ניט געקענט.

— נו, איז געקומען דער טאָג פונם ערשטן מאַי. צען אַזייגער אינדערפרי זיינען מיר שוין געווען אָפּן יוניאָן סקווער. פון דאָרט האָבן מיר אַוועקגעמאַרשירט איבער די גאַסן פון שטאָט. אַפּריער זיינען מיר אַוועק אין די אַרבעטער־גאַסן. מיר האָבן געהויבן אינעם דערהויך אונזערע פּאָנען און פּלאַקאַטן, און אויסגערופּן שטאַלץ אונזערע פּאָדערונגען: אַכט שאַ אַרבעט, אַכט שאַ פּאַרבריינגען און אַכט שאַ דו.

נאָכדעם זיינען מיר אַוועק איבער די רייכע גאַסן. אַף דער פינפֿטער טער עוועניו זיינען אונזערע באַלעבאַטיים אין זייערע פּאַלאַצען אין טויט־שרעק געזעסן. עס האָבן צו זיי אַרויפגעקלונגען אונזערע פּאָדער־רונגען: אַכט שאַ אַרבעט, אַכט שאַ פּאַרבריינגען און אַכט שאַ דו. איר הערט?

— די פּאָליציי האָט אייך גאָר נישט געשטערט?

— זי האָט זיך פּאַרלאָרן. אין עטלעכע טעג אַרום זיינען טאַקע די באַלעבאַטיים מיט דער פּאָליציי צו זיך געקומען און זיי האָבן זיך אָפּגערעכנט פאַרן ערשטן מאַי סטריק מיט בלוט.

— וואָס איז געשען, זיידע?

— אין אַ סאך שטעט זיינען דעמאָלסט דעם ערשטן מאַי פּאַרגע־קומען סטרייקס, פּאַראַדן און דעמאָנסטראַציעס. העלדישער פון אַלעמען זיינען געווען די שיקאַגער כאַווייריס. דאָרטן האָבן גע־סטרייקט 50,000 אַרבעטער. די מאַי־דעמאָנסטראַציע איז געווען אַ ריזיקע און אַ שטורעמדיקע. האָבן די באַלעבאַטיים פון לאַנד אויס־געקליבן פאַר זייערע קאַרבאַנעס די שיקאַגער היימאַרקעט־מאַרטירער. זיי האָבן מיט זייערע לעבנס פאַרן קאַמף פון ערשטן מאַי באַצאָלט. פיליפּ האָט שטייף אַ פּויסט צענויפגעדריקט און ניט אַנדערש געוואָלט וויסן, וואָס ס'האָט דעמאָלסט אין שיקאַגאָ פּאַסירט.

דער זיידע האָט ווייטער דערציילט:

— די פּאָליציי, אויפגעקאָכט פון דער ערשטער מאַי דעמאָנ־סטראַציע, האָט מיט צוויי טעג שפּעטער געשאָסן אַף פּיקעטס. די אַרבעטער האָבן פּאַררופּן אַ פּראָטעסט־פּאַרזאַמלונג אַף היימאַרקעט־סקווער. דאָרטן האָט אַ פּראָוואָקאַטאָר געוואָרפּן אַ באַמבע אַף דער פּאָליציי. אַף מאָרגן האָט מען אַרעסטירט די בעסטע און העלדישסטע אַרבעטער־פירער און זיבן פון זיי האָט מען פּאַרמישפּעט צום טויט. לינג, דער אינגסטער פון אַלע פּאַרמישפּעטע, האָט באַגאַנגען זעלבסטמאָרד אין טפּיסע. אַ צווייטער, שפּיז, איז געשטאַנען אונטער דער טליע און אויסגעשריען: „דאָס קאָל, וועלכן איר גייט דער־שטיקן, וועט אין קיווער זיין מעכטיקער, ווי איצט.“ אַ דריטער, פּאַרסאַנס, האָט אָנגעהויבן רעדן צו זיינע הענקער: „זאָל דאָס קאָל פון פּאָלק געהערט ווערן!“ האָט מען פּאַרצויגן די שטריק און איבער־געהאַקט זיינע ווערטער אינמיטן. ענגעל האָט אויסגעשריען: „זאָל לעבן דער אַנאַרכיזם!“ פּישערס לעצטע ווערטער זיינען געווען: „זאָל לעבן די סאָציאַלע רעוואָלוציע!“

פיליפּ האָט זיינע פּויסטן נאָך יטאַרקער פּאַרדריקט.

— אַט אַזוי, פיליפּ, האָבן מיר פאַר יענעם ערשטן מאַי מיט בלוט

באצאלט. אבער מיט צוויי יאָר שפעטער האָבן די אַרבעטער באַ-
שלאָסן אָנהויבן אַ נייעם קאָמפּראַך פאַרן אַנט-שאַאיקן אַרבעטס-טאָג.
ווידער איז דער אָנהויב פון קאָמפּראַך באַשטימט געוואָרן אַפן ערשטן מאַי.
אין יאָר 1889 האָט זיך צענויפגעקליבן דער אינטערנאַציאָנאַלער סאַך-
ציאליסטישער קאָנגרעס אין דער שטאָט פאַריו. דאָרט איז דער ערשטער
מאַי דערקלערט געוואָרן פאַר אַ יאָנטעוו, אַ דעמאָנסטראַציע-טאָג פון
דעם אַרבעטער-קלאַס אַף דער נאַנצער וועלט. די אַרבעטער פּייערן
זייער יאָנטעוו, אַ טאָג פון הויטן קאָמפּראַך, שטורעם און אָנזאָג פון זיג...

— 0 —

זיין ערשטער מאַי פּייערונג

סאָף אַפּריל. דער וועטער איז גלענצנדער, דער הימל—אַ קלאָרער.
די אַרבעטער גרייטן זיך באַגעגענען דעם ערשטן מאַי. נאָר די
פאַשיסטן האָבן דערקלערט, אז זיי וועלן צעשטערן דעם אַרבעטער-
יאָנטעוו.
איז אָט: זיינען צום ערשטן מאַי אין פּלאָרענז (איטאַליע)
אָנגעפאַרן פון איין זייט אַ סאך פאַשיסטן, פון דער צווייטער—
אַרבעטער פון די אַרומיקע שטעטלעך און דערפער.
די פאַשיסטן זענען געקומען צופאַרן מיטן באַן, אַף אויטאָמאָ-
בילן, און זיינען געווען באַוואָפנט פון קאָפּ ביז די פיס מיט געווער.
די אַרבעטער, וועלכע זיינען געפאַרן מיטן באַן, האָט מען באַזוכט,
און באַ וועמען מען האָט געפונען געווער, האָט מען אַרעסטירט. אַנ-
דער אַרבעטער האָבן פאַרשטאַנען, אז מען וועט באַזוכן און האָבן
אָפּגענאַרט די פּאָליציי. זיי זיינען אַראָפּ פון צוג פאַר פּלאָרענז און אין
שטאָט זיינען זיי געקומען צופום.
נו, איז דאָס געווען אַ דעמאָנסטראַציע!
מאַסן, מאַסן און מאַסן! אַרקעסטערס, נעזאַנג, לידער, רויטע
פאַנעס. באַ די אַרבעטער אַף די לאַצן האָבן זיך געשפּילט קעגן דער
זון רויטע שלייפן!
אזוי פיל אוילעם אין וועג!
און צווישן אַלעמען, צווישן גרויסן אוילעם מיט פאַנעס און גע-
זאַנג, זיינען, פאַרשטייט זיך, אויך געווען דזשאַני מיט זיין מאַמען.
עס איז געווען אזא גרויסער אוילעם, אז די פאַשיסטן האָבן מוירע
געהאַט זיך צוצורוקן. זיי האָבן דעריבער ניט געשטערט דער דע-
מאָנסטראַציע, איר ניט פאַרשטעלט דעם וועג, ווי זיי טוען עס אַלעמאָל.
נאָכדעם איז געווען אַ גרויסער מיטינג. אַלץ איז געגאַנגען אין
אַ גוטער אָרדנונג.
די פאַשיסטן האָבן געוואַרט, אז דער אוילעם זאָל זיך צעקלאַפּן
אַף עטלעכע טיילן. ווען עס וועלן זיך אָנהויבן מיטינגען אין עטלעכע
טיילן פון שטאָט, און דער נאַנצער אוילעם וועט זיך פאַנאַנדערניין
איבער די ראַיאָנען... דאָן וועלן זיך די פאַשיסטן אַ לאַז טאָן אַף זייערע
אויטאָמאָבילן און וועלן בייקומען די אַרבעטער.
אזוי איז געווען. דער נאַנצער אוילעם האָט זיך פון מיטינג צע-
טיילט אַף קלענערע פאַרזאַמלונגען.
דזשאַני מיט זיין מאַמען טערעזע זיינען געשטאַנען צווישן הונד-

דערטער מענטשן און געהערט א רעדע פון אן ארבעטער. פלוצים
איז פון ווינקל ארויסגעשפרונגען אַי אַניטאַמאַביל מיט אן אָפּטיילונג
פאַשיסטן אין שוואַרצע העמדלעך און שוואַרצע מיצן און האָבן זיך
געלאָזט גיין איבער דער גאַס. זיי האָבן געזונגען אַ לידל און מיט
שטעקנס אין די הענט האָבן זיי זיך דערנענטערט צו דער אַרבעטער
פאַרזאַמלונג.

אייע אַ פרוי האָט זיך דערשראָקן און האָט גענומען לויפן.
דער רעדנער האָט זיך צעטומלט (דער אוילעם האָט ניט געהערט),
נאָר ער האָט נאָך באַוויזן רופן צו אַרדענונג. דערביי האָט ער געזאָגט
אַז מען זאָל זיך ניט שלאָגן מיט די פאַשיסטן, ווייל זיי האָבן געווער,
און די אַרבעטער האָבן ניט.

דזשאַני איז, אַפּאַנים, ניט מאַסקים געווען מיטן רעדנער. נעבן
זיינע פים איז געלעגן אַ קופּע שטיינער. ער האָט אַ כאַפּ געטאָן
איינעם פון זיי און האָט מיט אַלע קויכעס אַ שלידער געטאָן אין
איינעם פון די פאַשיסטן. עס האָט זיך אַרויסגעוויזן, אַז דאָס איז
געווען זייער עלטסטער.

דזשאַנים האָנט האָט גוט געצילט, און דער שטיין האָט געטראָפּן
אין פינטל אַרײַן. דער פאַשיסט האָט זיך באַנאַסן מיט בלוט און
איז געפאַלן.

איידער דער עלטסטער האָט באַוויזן צו פאַלן, האָט אַ צווייטער
שטיין מעכאַבעד געווען זיין שאַכ, וועלכער האָט אויך געהאַט דעם
זעלביקן סאָף. ניט אומזיסט האָט דזשאַני גיין יאָר געפּיטערט
כאַזיריב. איידער די פאַשיסטן האָבן זיך גערירט פון אַרט, איז
געפלוין אַ דריטער שטיין און אַ פערטער.

דאָס האָט געדינט, ווי אַ רוף, ווי אַ סיגנאַל:
פון אַלע עקן פלאַץ פון בענצטער, פון דעכער, פון געסלאַך
האָבן זיך גענומען שיטן אַף די פאַשיסטן שטיינער, ציגל, דאַבלקעס.
עס האָט געשאַטן אַף זיי ווי אַ האַגל. זיי האָבן פרובירט שיסן,
אַבער אָן דערפאַלג — די שטיינער האָבן געשטערט. אַ ביסל האָבן
זיי זיך געוואַקלט, נאָכדעם געלאָזט זיך צום אויטאָמאָביל און זיינען
געלעם געוואָרן.

צווישן אוילעם איז געוואָרן אַ פריד, געזיכטער האָבן געשיינט
פון זיג. עמיצער האָט הויך אָפּן קאַל פאַרצויגן:
„שטייט אויף, איר אַלע...“

און דער נאַנצער אוילעם, ווי איין מענטש, האָט זינגער געד
זונגען דעם „אינטערנאַציאָנאַל“.
סערעזע האָט געזוכט איר אינגל, אין דער צייט פון צוזאַמען
שטויס האָט זי אים פאַרלאָרן.
אהא, אָט איז ער!

זי איז צו אים צוגעלאָפּן, אים אַרומגענומען און מיט פריד זיך
געטריסן מיט איר זון.
אַ בעוודע יאַטלאַך האָבן זיי מיט אַ כּוּמל אַרומגערינגלט און
דזשאַנין באַגריסט.

און דזשאַני האָט מיט פייער אין יד אויגן זיך געווענדעם:
— גידער מיט די פאַשיסטן!
— זאָל לעבן דער קאָמוניזם!

ערשטער מאי אין מאסקווע

1919 ב. מאזער

פון דער ערשטער סטאנציע ביז דער הויפט־שטאָט מאַסקווע, אפן גאַנצן, לאַנגן וועג ציען זיך די דאָזיקע הייסע ווערטער „ערשטער מאי!“ באַ יעדן אָפּשטעל קומען זיי אַנטקעגן. זיי גרויסן און דער ציילן:

אין רויסן לאַנד גרויס מען זיך צו אַ דרייטאָגניגן יאָנטעוו. אין קאָפיטאַליסטן־לאַנד צו גרויסע קאַמפּן.

אין רויסן לאַנד גרויס מען זיך צו אַ דרייטאָגניגן יאָנטעוו. אין אַנדערע לענדער וועט מען זיך שלאָגן. אין סאָוועטן־לאַנד וועט די אַרמיי פייערן דעם אינטערנאַציאָנאַלן אַרבעטער־יאָנטעוו מיט פאַראַדן און מוזיק. אין סוינעס לאַנד וועלן פּראָלעטאַריער זיך גרויסן צו מאַסן־פּראָטעסטן און אָפּענע אַרויסטרעטונגען.

אין ראַטן־לאַנד וועט קלינגען דאָס ליד פון זיג און פּרייד. אין קאָפיטאַליסטן־לאַנד וועט זיך טראָגן דאָס ליד פון קאַמף און מוט.

:: :: ::

צוויי טעג זיינען נאָך פאַרבליבן צום ערשטן מאי.

אַבער מאַסקווע איז שוין גרויס.

וואו מ'גייט און וואו מ'שטייט זעט מען סימאָנים פון ערשטן מאי. אַף דעכער פּלאַטערן רויטע פּאָנען. פון ווענט הענגען אַראָפּ אויפּשריפטן: אַ גרום דעם אַרבעטער־קלאַס פון דער גאַנצער וועלט!

— פינף־יאָריקן פּלאַן, אויספירן אין פיר יאָר!

— לעבן זאָל די רעוואָלוציע אַף דער גאַנצער וועלט!

— אַ גרום די אַרבעטער־קעמפּער, וואָס שמאַכטן אין די קאַפּיטאַליסטישע ספּיכעס!

— מיר גייען פאַרויס, צום אַנטגילטיקן זיג!

און אַלץ איז איינגעטונקען אין רויט. ברויטע פּאַטן באַצירן די הייזער פון דער הויפט־שטאָט. דאָ און דאָרט שרויפט מען נאָך איין די לעצטע עלעקטרישע לעמפּלאַך. שרויבט מען נאָך די לעצטע ווער־טער פון אַ לאָזונג. דאָ און דאָרט פאַרפאַרטיקט מען די גראַטעסקע פּיגורן, וואָס שטעלן פאַר דעם סוינע אין פאַרשיידענע פּאָזיציעס. אָס איז אונזער אַלעמענס אַ גוטער באַקאַנטער. פרעזידענט הוואווער פון אַמעריקע, שטייט אין דרייען געבויגן און וואָרט אפּן באַפעל פון וואָלסטריס־מאַגנאַטן.

מעקדאנאלד, דער פרעמיער פון ענגלאַנד, ווי ער פּוזט זיך אין קאָפיטאַליסטישע פּעדערן און אין דער זייט שטייען אַרבעטער און האַלטן זיך באַ די זייטן פון לאַכן.

די סאָוועטישע אַרבעטער ווייסן ווער זיי זיינען. וועלן זיי זיי געבן אַזא באַרעך־האַבע, ווי זיי פאַרדינען.

יאָנטעוו איז שוין באַצייטנס אַראָפּגענידערט. יאָנטעוו אַף פעני מער, אין הערצער. יאָנטעוו אין היימען, אין פאַבריקן. יאָנטעוו אין שולן, באַ דער רויטער אַרמיי. אומעטום, איבערן גאַנצן גרויסן לאַנד האָט ער זיך שוין אויסגעשפּרייט און וואָרט אַף דער שאַ, ווען ער זאָל אַ גלאַנץ טאָן מיט זיין פולער פּראַכט.

אַן אַפּטיילונג פּיאָנערן. זיי גייען מיט אַן אַרקעסטער. זיי זיינען. זיי שפּאַנען דרייסט, מיט פייער אין די אויגן. מיט פּרוילאַכן

געמיט. מיט צעפלאצטע באקן. זיי גייען אין דער פאבריק, וואָס האָט
דאָס שעפטום איבער זיי. זיי גייען אַרויסהעלפן צוגרויסן די ערשטע
נאָי אויפֿשריפטן. די וואַנט־צייטונגען. ראַמען און פּוּצן די גרויסע
שטאַל־פּאַבריק צום גרויסן יאָנטעוו.

:: :: ::

אין אַוונט איז די שטאָט איינגעטונקען אין ליכט. ווי אַ צויבער
מייסעלע זעט זי אויס. אָפּן דאָך פּון גרויסן טעאַטער דרייט זיך אַ
פּראָזעשקטאָר אין אַלע זייטן. ער באַלויבט די גאַנצע געגנט אַרום.
און אין דעם ליכט זעט זיך אַזוי פּיל פּאַרב! אַזוי פּיל קאָליר! דאָס
אויג ווערט פּאַרבֿלענדט.

אַלע וויילע שיינען אויף עלעקטרישע אויסיעס, עלעקטרישער
אַנזאָג, עלעקטרישער קויעך.

אַרבעטער גייען שפּאַצירן. מיט ווייב און קינד איז מען אַרויס
אין גאַס באַוואַנדערן די שיינע דעקאָראַציע.

„אַט וואָס פּון לענינס ליכטל איז געוואָרן“, זאָגט איינער צום
אַנדערן.

„אַהאָ“, קומט צוריק אַן ענטפּער, „דאָס איז שוין איינמאָל אַ
ליכטל. עס מאַכט אונז ליכטיק און דעם סוינע פינצטער. אַ צוויי־
פּאַכן קויעך האָט עס.“

„נישקאַשע“, רעדט אַ רויט־אַרמיער, וואָס טראָגט זיין היטל
וואַויל־יונגעריש פּאַרשאַרט אַף אַ זייט. „דאָס ליכטל וועט נאָך באַ־
ווייזן גרעסערע וואַנדער. עס וועט נאָך אַנציינדן די וועלט.“

אַלע פּאַרשטייען, לאַכן צופּרידן. זיי גלויבן אין די רייד אַזוי
ווי אין אַלץ, וואָס לענין האָט געזאָגט.

די גאַנצע שטאָט איז שוין פּול מיט פּאַנען און ליכטער. ערשטער
מאַי האָט אויפגעשיינט מיט גאָרער פּרייד.

דער הימל איבער מאַסקווע איז לויטער. זונען־שטראַלן ציען
זיך אין לופטן.

אין אַט דעם פּרישן ערשטן מאַי־טאָג האָבן זיך דערהערט אַרקעס־
טער־קלאַנגען. טרומיטערס און פּויקן וועקן אויף פּון שלאַף: „קומט
אַרויס, איר אַלע וואָס האַלט, אַז ערשטער מאַי איז דעם אַרבעטערס
יאָנטעוו!“

גייט מען אַראָפּ אין גאַס. מענטשן. אַ יאָס מיט מענטשן שטייען
שוין אויסגעשטעלט איבער אַלע גאַסן. די פּאַבריק־אַרבעטער מיט
זייערע פּאַנען. די פּיאָנערן מיט זייערע. פּון די אַרומיקע דערפּער
זיינען געקומען פּויערים מיט זייערע באַגריסונגען.

גאַס איין גאַס אויס, מאַכנעס יאָנטעוו־דיקע.

דער רויטער סקווער איז שוין אַרומגעצאַמט מיט שטריק. די
טריבונע לעבן לענינס מאַוואָזאָליי איז באַדעקט מיט רויטע טיכער.

אַט באַווייזט זיך קאַלינין. אַט קומט בודיאָני. עס קומען די
מיטגלידער פּון צענטראַלן קאָמיטעט, פּון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי.
סטאַלין איז שוין אויך דאָ.

אַף אַ צווייטער טריבונע די פּאַרשטייער פּון אויסלענדישע מעלד־
כעס. זיי טראָגן מאַדנע מונדירן, מיט קאַלערליי מעדאַלן.

אלע ווארטן.

מיטאמאל, דער זיינער קלינגט: ניי. די ארבעטער זינגען מיט. עס גייט דורך א ציטער איבערן לייב פון אזא מין געזאנג. עס כוואליעט זיך א מעכטיק קאל. הונדערטער טויזנטער קוילעס האבן זיך פארנייקט און איצטער דונערט עס איבער נאנץ מאסקווע: "שטייט אויף איר אלע ווער ווי שקלאפן..."

ניין. אין א לאנד, וואן מ'קאן אזוי זינגען דעם, אינטערנאציאנאל נאל, קענען שוין גיט געמאלט זיין קיין שקלאפן. און אויב זיי זיינען ערגעצוואו נאך פארטן אין א קליינער צאל, וועלן זיי מוזן פון אזא קאל פארטויבט ווערן, אה אייביק שוין. און אינמיטן דערניען יאגט זיך, אה א ווייסן פערד, דער הויפט קאמאנדיר פון דער רויטער ארמיי, כאווער קליים וואראשילאוו. — א גרום דער העלדישער ארמיי, וואס פארטידיקט די גרעניצן פון אונזער ראטן-לאנד!

— א גרום אונזער פירער, וואס ווייסט ווי אזוי אָנצופירן מיט אונז!

— זאל לעבן דער קאמוניסטישער אינטערנאציאנאל, וואס פירט אן מיט די רעוואָלוציאָנערע פארטייען פון דער גאנצער וועלט!

— א גרום! א פלאַמיקן גרום, כאווער סטאלין! און די קוילעס טראָגן זיך פון איין רעגמענט צום אנדערן, פון איין דיוויזיע צו דער אנדערער. ווי ווייטע עכאָס קומען זיי צוריק אהער, אפן רויטן סקווער. שטילקייט.

די רויטע ארמיי גיט אָפּ איר רעוואָלוציאָנערע שוואַוע. כאווער קאלינין רעדט דייטלאך יעדעס וואָרט. דער גאנצער מאַסקווער גארניזאָן זאָגט נאָך. אזוי ווי איין מאַן, דערן טויזנטער און טויזנטער.

— מיר זאָגן צו מיטן גאנצן רעוואָלוציאָנערן פייער צו פאר-טיידיקן אונזער לאַנד אַנטקעגן סוינעם אָנפאל.

און איצט הויבט זיך אָן די דעפילאדע פארן גענעראַל-שטאַב פון דער וועלט-רעוואָלוציע. אָפּטיילונגען רייטער יאָגן זיך פארביי אין שנעלן גאַלאַפּ. קאָנאָנען און טאַנקס. טעלעגראַף און טעלעפאָן אָפּ-טיילונגען, מאַשינ-געווער און פוסגניער. און אלע מיט אזא זיכערן טראַט. מיט אזא גאַלאַנטקייט. מיט אזוי פיל דיסציפלין. מיט אזוי פיל שוואַונג.

און איינס ווי איינס, יאָטן מיט ברענענדיקע אויגן, מיט געזונטע האַלדראַן-נאַקנס. יונגען ליכטיקע, פול מיט פרייד און גרויסקייט. ביז צוועלף אזיינער רויטער דער דורכמאַרש פון דער ארמיי. עס באַווייזן זיך עראָפלאַנען. איינער און נאָך איינער. און צען. און הונדערט. און דריי הונדערט שוין. זיי פליען אין לופטן, אזוי גראַציעז, ווי די פויגל אין א זומערדיקן פרימאַרגן. זיי בילדן דעם סאָוועטישן שטערן און אזוי טראָגן זיי זיך איבער דער יאָנטעוודיקער רויטער שטאַט.

איבער דעם גרויסן פאַראַד פון די ארבעטער, פון די קאָמסאָמאָלן, פון די פיאָנערן.

קאסטיומען פון פארשיידענע סאָוועטישע פעלקער. טעניז פון
וויטע סאָוועטישע שוואַטים. מוזיק און ליד. אויסרוף און באַגייס
טערונג. אַלץ, אַלץ האָט זיך אויסגעמישט אין איין מין, וואָס מ'קאָן
ניט אַנרופן באַם נאָמען.
ביז שפעט אין דער נאַכט האַלטן אָן די דעמאָנסטראַציעס, די
סימכעס, די פרייד־אויסברוכן.
דריי טעג דויערט דער יאָנטעוו פון ערשטן מאי אין לאַנד פון די
סאָוועטן. אָבער ווער ס'האָט איינמאל בייגעוואוינט אזא מין יאָנטעוו,
וועט שוין האָבן פרייד פאר אַ גאַנצן לעבן.

מ א י

פון לייב קוויטקא

אַ גוט מאַרגן, קינדערלאַך!
נעמט מיך אויבעט מיט.
גרענעצן צעבינדן זיך,
און מע הערט שוין פריט.
אַם אַף אַלע וועגן
שפּאַנט דער מאי אַנטקעגן!

הערט נאָר גוט זיך איין:
עפּשער ווערט שוין פריי—
אַרבעטער פון ענגלאַנד,
פראַנקרײך און קיטיי.
אַרבעטער פון דייטשלאַנד,
אינדיען און אַמעריקע,
יאַפּאַן און טערקיי.
זיי אין אַלע היימען
גייען מיט אונז אינײַנעם—
היינט איז אונזער מאי!

לייענט דעם חודש-זשורנאל

דער פונק

אפיציעלער אָרגאַן פֿון אינסערנאַציאָנאַלן אַרבעטער־אָרדן

רעדאַקטאָר: קלמן מרמֿר

דער „פונק“ אַנטהאַלט אַרטיקלען וועגן אָרדן פֿראַבלעמען, צייט־פֿראַגן, מעדיצין און היגעניע, אויך פעליעטאָנען, צייכנונגען, ליזער, דערציילונגען, איינאַקסערס, קינדער־שאַפֿונגען. דערצו פֿראַטאַקאָלן פֿון דער נאַציאָנאַלער עקזעקוטיווע און באַריכטן פֿון די דיסטריקטן, שטאַט־קאָמיטעטן, ברענ־טשעט און שולן פֿון אינט. אַרבעטער־אָרדן.

אין די ערשטע זעקס העפטן האָבן זיך באַטייליגט:

מ. אַלנין, ש. אלמאַזאָוו, וויליאַם אייבראַמס, נ. בוכוואַלד, ש. גלאַזמאַן, אהרן גראַספֿעלד, שלמה דאַווידמאַן, רחל האָלט־מאַן (מאַסקווע), לואיס הימאַן, נ. וואַנגער, מ. י. וואַנמאַן, וויליאַם וויינער, נחום ווייסמאַן, ר. זאַלצמאַן, דר. ה. י. זלאַט־קיין, 5. טאַלמי, דבורה טאַראַנט, פ. טשערנער, פ. יודיטש, ר. יוקלסאַן, כאַווער־פּאַווער, כאַשמאַל, דר. א. ליין, דר. מאָד־רים לעוויט, א. מ. מאַנדעלבוים, ב. מאַזער, חיים מאַרגאַלעס־דאַווידזאָן, קלמן מרמֿר, משה נאַדיר, פ. נאַוויק, אייזיק פּלאַטנער, א. פּרינץ, משה פעלדמאַן (מאַנטרעאַל), מ. פעדער, בצלאל פּרידמאַן, יאַסל קאַטלער, נ. קאַמין, נ. קאַמענעצקי, א. קורץ, י. קעניגשטיין, י. א. ראַנטש, נ. שיפער, מ. שיפּריס.

פּרייז: אַ יאָר—1 דאָלאַר; אַ האַלב יאָר—60 סענט
איינצל־נומער—10 סענט

THE SPARK

32 Union Square

New York, N. Y.

אינט. ארבעער-אידן

1891-1900
 1901-1910
 1911-1920
 1921-1930
 1931-1940
 1941-1950
 1951-1960
 1961-1970
 1971-1980
 1981-1990
 1991-2000

עלוי
 1901-1910
 1911-1920
 1921-1930
 1931-1940
 1941-1950
 1951-1960
 1961-1970
 1971-1980
 1981-1990
 1991-2000

אויבן
 1901-1910
 1911-1920
 1921-1930
 1931-1940
 1941-1950
 1951-1960
 1961-1970
 1971-1980
 1981-1990
 1991-2000

עלוי
 1901-1910
 1911-1920
 1921-1930
 1931-1940
 1941-1950
 1951-1960
 1961-1970
 1971-1980
 1981-1990
 1991-2000

אויבן
 1901-1910
 1911-1920
 1921-1930
 1931-1940
 1941-1950
 1951-1960
 1961-1970
 1971-1980
 1981-1990
 1991-2000

עלוי
 1901-1910
 1911-1920
 1921-1930
 1931-1940
 1941-1950
 1951-1960
 1961-1970
 1971-1980
 1981-1990
 1991-2000

אויבן
 1901-1910
 1911-1920
 1921-1930
 1931-1940
 1941-1950
 1951-1960
 1961-1970
 1971-1980
 1981-1990
 1991-2000

1901-1910
 1911-1920
 1921-1930
 1931-1940
 1941-1950
 1951-1960
 1961-1970
 1971-1980
 1981-1990
 1991-2000

עלוי
 1901-1910
 1911-1920
 1921-1930
 1931-1940
 1941-1950
 1951-1960
 1961-1970
 1971-1980
 1981-1990
 1991-2000

אויבן
 1901-1910
 1911-1920
 1921-1930
 1931-1940
 1941-1950
 1951-1960
 1961-1970
 1971-1980
 1981-1990
 1991-2000

עלוי
 1901-1910
 1911-1920
 1921-1930
 1931-1940
 1941-1950
 1951-1960
 1961-1970
 1971-1980
 1981-1990
 1991-2000

אויבן
 1901-1910
 1911-1920
 1921-1930
 1931-1940
 1941-1950
 1951-1960
 1961-1970
 1971-1980
 1981-1990
 1991-2000

1901-1910
 1911-1920
 1921-1930
 1931-1940
 1941-1950
 1951-1960
 1961-1970
 1971-1980
 1981-1990
 1991-2000

International Workers Order, Inc.
 32 Union Square New York, N. Y.